

مأموریت طاقت فرسای عراقچی

دیپلماسی به زانو در می‌آید؟

احمد زیدآبادی

نویسنده و مشاور هم‌میهن

سیدعباس عراقچی، وزیر خارجه جمهوری اسلامی، پایتخت اغلب کشورهای خاورمیانه را زیر پا گذاشته است تا از خطری که به گفته او، «منطقه را در آستانه فاجعه تمام‌عیار» قرار داده است، بکاهد و راهی به سمت حل بحران از طریق دیپلماتیک باز کند. آقای عراقچی پی به پایتخت کشورهای عربستان، قطر، عمان، عراق، لبنان، سوریه، اردن، مصر و ترکیه سفر کرده و با مقام‌های بلندپایه این کشورها دیدار و گفت‌وگو داشته است. اینکه در این سفرها، وزیر خارجه به مقام‌های کشورهای میزبان خود چه گفته و از آنها چه شنیده، به جز برخی حرف‌های کلی، جزئیات آن به رسانه‌ها درز پیدا نکرده است. جمهوری اسلامی به طور رسمی خواستار اعلام آتش‌بس در جنگ نوارغزه و لبنان و پیشگیری از حمله اسرائیل به خاک ایران است. آقای عراقچی در جریان سفرهایش، بارها نسبت به ادامه جنگ غزه و لبنان و به‌خصوص پیامدهای هرگونه حمله نظامی اسرائیل به ایران هشدار داده است. در واقع عموم کشورهای منطقه و قدرت‌های جهانی دخیل در بحران جاری، خواهان اعلام آتش‌بس فوری در جنگ اسرائیل با لبنان و نوار غزه هستند، اما آنچه سبب می‌شود که به‌رغم درخواست آنان جنگ همچنان ادامه پیدا کند، تفاوت نگاه عمیق آنان در مورد شرایط آتش‌بس است. در حقیقت، تا هنگامی که تمام طرف‌های ذیربط در دو جنگ جاری در منطقه نه‌فقط درباره ضرورت آتش‌بس بلکه درباره شرایط مشخص و تعریف‌شده آتش‌بس به توافق دست نیابند، امیدی به خاموش شدن سلاح‌ها نمی‌توان داشت.

اسرائیل به عنوان طرف اصلی جنگ، شرایط خود را برای پذیرش آتش‌بس اعلام کرده است. در جبهه جنگ غزه، آنها خواهان توقف کوتاه‌مدت جنگ، در ازای مبادله شماری از زندانیان فلسطینی با اسیران خود در نزد حماس هستند و آتش‌بس دائمی را به حذف ساختار نظامی و مدیریتی حماس و باز بودن دست خود در اداره امنیتی نوارغزه مشروط می‌کنند. طبیعاً حماس این شرایط را نمی‌پذیرد و سایر کشورها هم راه‌های میانه‌ای را مطرح می‌کنند که قادر به حل زدن بین خواست‌های دو طرف نیست. به همین دلیل، آتش‌بس در نوار غزه به کلافه سردرگم تبدیل شده است و حتی پس از کشته شدن یحیی سنوار نیز، چشم‌اندازی برای پایان جنگ جنگ گشوده نشده است. در جبهه لبنان، طرف اسرائیلی برای اعلام آتش‌بس دائمی خواهان ایجاد یک منطقه حائل تا سه کیلومتری مرز و عقب‌نشینی نیروهای حزب‌الله به شمال رودخانه لیطانی و استقرار ارتش لبنان به جای آنهاست. دیگر کشورها و بسیاری از احزاب لبنانی از اجرای قطعنامه ۱۷۰۱ شورای امنیت به عنوان فصل الخطاب درگیری با اسرائیل حمایت می‌کنند؛ موضعی که به‌جز

ایجاد منطقه حائل، شرایط اسرائیل برای آتش‌بس را تأمین می‌کند. با این حال، روند اجرای قطعنامه خود موضوع اختلافی عمیقی بین اسرائیل و برخی دیگر از طرف‌هاست. اسرائیل اجرای قطعنامه ۱۷۰۱ یعنی عقب‌نشینی نیروهای حزب‌الله به شمال رودخانه لیطانی را فقط «زیر آتش» می‌پذیرد و تا تحقق عینی مفاد قطعنامه حاضر به دست کشیدن از جنگ نیست. آمریکا و برخی از متحدان آن در خاورمیانه و لبنان نیز تاکنون با اجرای قطعنامه ۱۷۰۱ در «زیر آتش» مخالفتی از خود نشان نداده‌اند و ظاهراً نظرشان بر این است که در صورت آتش‌بس فوری، دلیلی برای پذیرش اجرای قطعنامه از طرف حزب‌الله و ایران وجود ندارد. بدین ترتیب، آنان تداوم ضربه به ساختار و امکانات نظامی حزب‌الله را ضمانتی برای اجرای قطعنامه ۱۷۰۱ می‌بندارند. در این میان اما جمهوری اسلامی عمدتاً بر اعلام آتش‌بس فوری بدون ارائه توضیحی درباره شرایط آن تکیه دارد. روشن است که بدون روشن شدن شرایط آتش‌بس، شعله جنگ فرو نخواهد نشست. ظاهراً منظور جمهوری اسلامی از آتش‌بس، بازگشت به شرایط پیش از جنگ، در هر دو جبهه لبنان و نوارغزه است. این ایده در بین قدرت‌های غربی و حتی کشورهای عرب منطقه طرفداری ندارد. آنها به نوعی از نظم برای آینده منطقه چشم‌دوخته‌اند که گرچه با نگاه دولت راستگرا و افراطی حاکم بر اسرائیل هماهنگ نیست، اما با مواضع جمهوری اسلامی فاصله بیشتری دارد. با این همه، محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی در مصاحبه‌اش با روزنامه فرانسوی فیگارو، از علاقه جمهوری اسلامی برای مذاکره با اتحادیه اروپا و همینطور فرانسه، برای اجرای قطعنامه ۱۷۰۱ شورای امنیت سخن گفته است. واکنش منفی و عجولانه نجیب میقاتی سرپرست نخست‌وزیری لبنان به اظهارات آقای قالیباف عملاً مانع از آن شد که زمینه برای کشف و سنجش شرایط ایران برای پایان دادن به جنگ در لبنان فراهم شود. از این جهت نهایتاً مشخص نشد که آیا جمهوری اسلامی به واقع با اجرای قطعنامه ۱۷۰۱ در لبنان و پذیرش پیامدهای درازدامن آن موافق است و یا اینکه از سر تسامح این موضوع مطرح شده است.

در این میان، معضل پیچیده‌تر اما روند رویارویی مستقیم ایران و اسرائیل است. دولت نتانیاهو در هفته‌های اخیر، تلاش کرده است که بحث پاسخ به حمله موشکی ایران را از تحولات مربوط به جبهه‌های نبرد در نوارغزه و لبنان جدا سازد. از این جهت، نتانیاهو و همکارانش تا کید می‌کنند که آنان صرف‌نظر از آنچه در لبنان و نوارغزه می‌گذرد، پاسخ حمله موشکی ایران را به شدت خواهند داد. آنها مجاری به نسبت مبهم حمله پهلادی به منزل مسکونی نتانیاهو در شهر قیصریه را بهانه جدیدی برای حمله به ایران قرار داده‌اند و بر انجام قرب‌الوقوع آن تأکید دارند. بدین ترتیب، مأموریت آقای عراقچی برای دستیابی به فرمولی دیپلماتیک به منظور روشن شدن بحران در خاورمیانه صورت‌بندی نهایت پیچیده‌ای پیدا کرده است. اگر قرار باشد روند تحولات در لبنان و نوارغزه، بر تصمیم دولت نتانیاهو برای حمله به اهدافی در خاک ایران بی‌اثر باشد، در آن صورت چه راهی برای کاهش تنش در منطقه قابل تصور است؟ هیچ کدام از قدرت‌های جهانی و کشورهای منطقه، راه‌حلی برای غلبه بر این معضل ارائه نکرده‌اند و در عین حال بعید است که آقای عراقچی جز تا کید بر پیامدهای خطرناک چنین حمله‌ای برای کل خاورمیانه، چیزی بیشتری در آستین داشته باشد.

تیتریک

HEADLINE ONE

۲

بررسی اظهارات رئیس‌جمهور درباره ریشه ناترازی‌ها

پزشکیان: پنهان کاری نمی‌کنیم

و صنعتگران، گفت: «شما الان در میدان جنگ هستید، جنگ موشک نیست، جنگ اندیشه‌ای، تولید، تجارت و صنعت است و ما باید بستری آماده کنیم تا شما بتوانید این راه را راحت‌تر طی کنید. دغدغه ما گروه‌هایی است که ممکن است تصمیمات ما آنان را به زیر خط فقر ببرد. ما موظف هستیم آن‌ها را دیده و اجازه ندهیم صدمه ببینند. هرمداخله و نسخه‌ای که برای مملکت می‌نویسیم باید گروه آسیب‌پذیر را ببینیم.»

▼ ناترازی نتیجه پول‌پاشی هاست

سیدمحمد میرلوحی، معاون وزیر کشور در دوره اصلاحات و عضو پیشین شورای شهر تهران درباره گفته‌های رئیس‌جمهور به «هم‌میهن» گفت: شیوه اداره کشورها را با اقتصاد برتر، اروپا یا شرق آسیا را که ملاحظه کنید، متوجه می‌شوید که متکی بر درآمدهای مالیاتی هستند. اما کشور ما، از آغاز وابسته به نفت بوده و هست. این درآمد نفتی هم سال‌ها حاتم‌بخشی شده است. این دولت‌هایی که مثال رزم، سسه حوزه امنیت، بهداشت و آموزش را در اختیار دارند و بقیه تکالیف را به بخش خصوصی سپرده‌اند، این بخش‌ها را با مالیات اداره می‌کنند. دیگر بازی ورزش و فوتبال و سینما در درآمد کشور هزینه نمی‌کنند. بخش‌ها باید با درآمدهای خودشان یا به صورت خیریه از کمک‌های مردمی و مشوق‌هایی که برای مالیات‌دهندگان وجود دارد، خودشان را اداره کنند. ما متأسفانه به خاطر اینکه نفتی نداشتیم، از اول فکر کردیم چاه‌های نفت که هست، استخراج می‌کنیم و می‌فروشیم و خرج می‌کنیم. در یک مثال بگویم دولت آقای احمدی‌نژاد در سال ۱۳۹۱، ۱۲۰ میلیارد دلار نفت فروخت. در تمام این سال‌ها درآمدهای نفتی را بارانه دادیم یا در حوزه‌های نامرتبط هزینه کردیم. الان حدود ۱۰۰ میلیارد دلار بارانه سوخت می‌پردازیم، در این مسیر هر جایی که کم آوردیم رقیتم سرآغ نفت. در چند سال گذشته و در شرایط تحریمی هم که نتوانستیم

گروه خبر: رئیس‌جمهور پیش از ظهر روز گذشته، با حضور در آئین بیست‌وششمین دوره روز ملی صادرات، ضمن تحلیل از صادرکنندگان نمونه و ممتاز کشور، پای صحبت‌ها و بیان دغدغه‌های این فعالان اقتصادی نشست. پزشکیان در آغاز صحبت‌هایش در این مراسم که در سالن اجلاس سران برگزار شد، به وضعیت جاری فلسطین و لبنان اشاره کرد و گفت: «کدام وجدان بیداری این را می‌پذیرد که چنین آدم‌هایی از انسانیت، حقوق بشر، آزادی و دموکراسی صحبت کنند؟! حالا می‌گویند آنها تروریست هستند. اگر تو مردی تروریست را بکش، تو می‌گویی تروریست است. از سرزمین خود آنها را بیرون کرده و خانه و کاشانه آنها را ویران کرده‌اند، بعد می‌گویند تروریست هستید. چرا زنان و کودکان را می‌کشید؟» رئیس‌جمهور افزود: «تعداد آدم‌هایی که این‌ها کشتند و تعداد تروریهایی که آمریکا دار و دسته آن رسماً در منطقه انجام داده است، کدام‌یک با این تهمتی که به‌دیگران در خصوص تروریست بودن می‌بندد قابل قیاس است؟» با توجه به اینکه جلسه با حضور فعالان حوزه صادرات برگزار شده بود، رئیس‌جمهور محور اصلی صحبت‌های خود را از مشکلات جاری اقتصادی در کشور انتخاب کرد. پزشکیان با بیان اینکه یکی از معضلات ما هدف‌گذاری‌هایی است که در نهادهای حکومتی برای بخش تولید می‌شود و بخشی از ناترازی بانک‌ها نتیجه این تصمیمات از جمله مصوبات امثال بنده در مجلس است، اظهار داشت: «از طرفی می‌گویم به کسانی که از ادواج کرده‌اند فلان قدر وام می‌دهیم، آنها را هم بیمه کنید، پول کجاست؟»

وی با بیان اینکه دولتی بهداشتی با ناترازی در بانک‌ها و ناترازی در صندوق‌ها درست کرده‌اند و بعد می‌گویند مشکل را حل کنید و مرتب می‌خواهیم این‌ها را پنهان کنیم، افزود: «اما ابتدا باید بدانیم که کجا هستیم. وضعیت ما از این ناترازی‌ها خوب نیست، اما معنی آن این نیست که نمی‌توانیم از این وضعیت بیرون بیاییم. ما در حال جنگ هستیم، جنگی که این‌ها نامردها بر ما تحمیل می‌کنند اما مطمئناً شما می‌توانید به ما کمک کنید.» پزشکیان خطاب به تجار

▼ چند سفر خارجی رفتی؟

مهدی اقراریان، رئیس کمیته نظارت

شورای شهر تهران پیش از شروع

دستور شورای شهر تهران تذکر ۹۸ خود را درباره شفافیت

سفرهای خارجی و مرخصی شخص شهردار تهران، قرائت

کرده و خطاب به علیرضا زاکانی گفت: «با عنایت به وظایف نظارتی اعضای شورا، نظر به قوانین و مقررات «مرخصی و مأموریت خارج از کشور شهرداران» ضمن ارائه فهرستی از مرخصی و سفرهای خارجی خود با تاریخ دقیق، تاریخ رفت و برگشت و کشورهای مقصد سفر را همراه مستندات قانونی به منظور اخذ مجوز در خصوص هر یک از مرخصی‌ها و سفرها در پیوست این تذکر با قید فوریت ارسال فرمایید.»

او درباره قید فوریت تأکید کرد: «ما تذکر می‌دهیم و پیگیری می‌کنیم و بعد از ۶ ماه، وقتی تذکر به سوال می‌رسد دوستان از خواب بیدار می‌شوند و پاسخی می‌فرستند که رفغ تکلیف کرده باشند و به آیین‌نامه‌هایی استناد می‌کنند که ما باید این دست‌والعمل‌ها را پیدا کنیم. بعضی از این مصوبات ابطال شده اما خودشان هم نمی‌دانند به چه چیزی استناد می‌کنند.»

اقراریان افزود: «اخیراً مطهر محمدخانی - رئیس روابط عمومی شهرداری تهران - با شورای شهر تهران مکاتباتی انجام داده و دست به دامن شورای شهر شده است. با تغییر و تحولات دولت، شهرداری با مسائلی مواجه شده و شرایط گذشته برای آقای زاکانی و همراهانش فراهم نیست. در این نامه به موضوع سفرهای خارجی پرداخته و گلابه دارد که «وزارت کشور» به آن ورود پیدا کرده و در حال بررسی آن بوده و وزارت خارجه نیز در خواست‌هایی در این مورد دارد. امیدوارم شهرداری در چارچوب قوانین و ضوابط تمکین کنند و تلاش نکنند با ریزنی و گفت‌وگو، قوانین و مقررات را بر اساس مدنظر خود دنبال کنند. امیدوارم سفرهای خارجی آقای زاکانی و همراهان‌شان مشخص شود.»

حبیب کاشانی نیز در این باره گفت: «در تاریخ ۱۹ تیر ۱۴۰۳ نامه‌ای به شهردار تهران نوشته شد با این مضمون که میزان هزینه سفرهای خارجی در بودجه سال شهرداری تهران مشخص شود. در این نامه خواسته شد دستور فرمایند گزارش کاملی از تعداد سفرها، نفقات اعزامی و هزینه سفرها از سال ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۳ به شهرداری تهران ارائه شود. بیش از سه ماه از تاریخ این نامه گذشته و هنوز پاسخی دریافت نکرده‌ایم.»

▼ گمرک باید اتوبوس‌ها را ترخیص کند

چندرز پیش‌علیرضاداعلی، سخنگوی شورای شهر تهران اعلام کرده بود که اتوبوس‌های برقی شهرداری در گمرک خاک می‌خورد. گمرک ایران نیز در واکنش به این مصاحبه بیانیه‌ای صادر و تأکید کرد: «هیچ‌گونه محموله خودروهای برقی

از طرف شهرداری تهران در روزهای اخیر به گمرک شهید رجایی اظهار نشده است. پیگیری‌ها از مسئولان گمرک شهید رجایی نشان می‌دهد ادعای مسئولان شهرداری تهران مبنی بر مطلقاً تاکسی‌ها و اتوبوس‌های برقی تهران در گمرک شهید رجایی کذب است و چنین محموله‌ای به گمرک اظهار نشده است.»

این موضوع اما به مذاق مدیران شهری خوش نیامد و حبیب کاشانی، خزانهدار شورای شهر تهران با اشاره به این تکذیبیه گفت: «چندرز پیش‌علیرضاداعلی، سخنگوی شورای شهر مصاحبه‌ای کردند مبنی بر اینکه آلودگی هوا

نزدیک است و اتوبوس‌هایی که آمده در گمرک شهید رجایی مانده است. دو، سه روز پیش گمرک بیانیه‌ای داد که این مطالب کذب است و چنین اتوبوس‌هایی وجود ندارد. در اذهان عمومی چرا باید شورای شهر تهران دروغ‌گو جلوه پیدا کند؟ روابط عمومی شهرداری اگر احیاناً در تهران هستند، گزارش جامعی از بار اتوبوس‌ها ارائه کنند. چون روابط عمومی شهرداری دنبال شکستن رکورد مارکوپولو بوده و در سفر به سر می‌برند. به ما چه ربطی دارد که کتک بخوریم و بیانیه علیه سخنگوی شورای شهر بدهند که چنین اطلاعاتی واقعیت ندارد؟ این اطلاعات به شهروندان اطلاع‌رسانی شود تا این سوءتفاهم برطرف شود و اگر گمرک اشتباه کرده، عذرخواهی کند و اگر ما اشتباهی کرده‌ایم؛ آماده‌ایم که از مردم عذرخواهی کنیم.»

▼ اتوبوس‌های تهران آب رفت

مهدی چمران، رئیس شورای شهر تهران تأکید کرد: «آقای هرمزی، معاون حمل و نقل شهرداری اعلام کرد که حدود ۸ یا ۱۲ دستگاه از این اتوبوس‌ها آمده است.» نرجس سلیمانی، رئیس کمیته حقوقی و نظارت شورای شهر تهران گفت: «قرار بود بیش از ۱۰۰ دستگاه اتوبوس وارد شود اما آب رفته است.» چمران پاسخ داد: «به دلیل روشن شدن اذهان اعلام کردند که این اتوبوس‌ها در گمرک است اما به نام شهرداری نیامده است. این اتوبوس‌ها به نام یک شرکت خریداری و شرکت دیگری به اجبار باید آن را خریداری می‌کرد.»

▼ طرح سوال پنجم از زاکانی

سیدجعفر تشکری هاشمی، رئیس کمیسیون عمران و حمل‌ونقل شورای اسلامی شهر تهران اما «طرح سوال» از شهردار تهران را در خصوص ون‌ها مطرح و تأکید کرد: «سه جلسه پیش گزارشی در خصوص ون‌ها ارائه کردم اما متأسفانه پس از آن گزارشی هیچ پاسخ قانع‌کننده‌ای از سوی شهرداری تهران به بنده داده نشد. از آنجایی که توضیحات مدیرعامل سازمان تاکسیرانی هم‌ناکافی بود و پس از آن نیز گزارشی توسط شهرداری تهران در خصوص گزارش بنده ارائه

جنگ و آدم‌های معمولی

محسن صالحی‌خواه

گزارشگر هم‌میهن

جنگ زهر است و این را تاریخ به ما نشان می‌دهد. جنگ جامعه را زخمی می‌کند و اگر کشور درگیر جنگی بیهوده شود، این زخم عمیق‌تر است. دو مثال برایتان از زخم‌های جنگ می‌زنم: اردیبهشت ۱۳۷۷، استخوان‌های دایی محسن که در تخصص‌های طلائی‌په پیدا شده بود را برای تنبیه آوردند. هیچ‌وقت گریه‌های مادر بزرگ‌بالای تابوت سبک‌وزن پسر بزرگش را فراموش نمی‌کنم. از آن روز جنگ برای من شد همان استخوان‌های دایی محسن در تابوت چوبی که دور آن پرچم ایران پوشانده بودند. ۲۶ سال از آن روز گذشت. هفته پیش مادر بزرگ را دیدم. این روزها نزدیک هشتادسالگی است. خیلی چیزها را فراموش می‌کند. اما او هم روزی که تابوت دایی محسن را در آن روز ابری کف حیاط خانه گذاشته بودند، خوب به خاطر دارد. شاید تنها چیزی باشد که آن را با جزئیات تعریف می‌کند. مادر بزرگ بعضی وقت‌ها در خانه که از رویه‌روی عکس دایی محسن رد می‌شود، خطاب به مهمان می‌گوید: «عکس محسن را دیدی؟»

مثال دیگر مربوط به آسایشگاه جانبازان ناراله است. سال ۱۳۹۴ از طرف خبرگزاری به آسایشگاه رفتم که برنامه حضور وزیر اطلاعات وقت - سیدمحمد علوی - را پوشش دهم. یاد نمی‌رود که بعضی از جانبازاها، وزیر را تحویل نمی‌گرفتند. سری تک‌ان می‌دادند و رد می‌شد. با چند نفرشان که هم‌کلام شدم فهمیدم که نه‌فقط به علوی که کلاً به سیاستمدار جماعت‌روی خوش نشان نمی‌دهند، چون به مناسبتی می‌آمدند و عکسی می‌گرفتند و می‌رفتند. غرض از زدن این دو مثال چه بود؟ این روزها سیدمحمد مهدی میرباقری، سخنران مذهبی و عضو خیرگان، سعی در تنویر ذهن کردن مفهوم جنگ دارد. تعریف قصه‌ها از این باب بود که یادآوری کنم زخم جنگ بر تن جامعه می‌ماند. در جنگ هشت‌ساله که ایران در موضع دفاع بود، زخم‌های زیادی به پیکر جامعه وارد شد. چه برسد به جنگ مورد نظر امثال میرباقری که ریشه و علت آن ارتباطی به کشور ما ندارد. قطعاً اگر جنگی بخواهد ایران را تهدید کند، ما از خاک‌مان دفاع می‌کنیم. درست است که توان خرید یک متر از آن را نداریم و زندگی‌مان در جلسه درس و بحث خلاصه